



ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น



องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง
อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง
อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง ๑ (อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมนิยมและจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและร่วมในการดำเนินการด้วยภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทยสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืนช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตงได้เล็งเห็น ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่นเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชนและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ สาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน ปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทาง ดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชาดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตร กับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึงการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการเน่าเสียเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัดและเป็น ธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่าย ผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทยหมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมายถึงความสามารถเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชนหมายถึงความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและ บริการกองทุนและธุรกิจในชุมชนทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิต ของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการหมายถึงความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆในสังคมไทยการจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านเช่นระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนกรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้เป็นต้นว่าเป็นภูมิปัญญาสาขานับได้การจัดการที่มีความสคัญเพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทยและการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึงความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมสอนทางศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนารบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญเดือนสิบ เป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลสวนแตง
อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่คือ ตั้งแต่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ไทยคือ วันเริ่มปีปฏิทินของไทย จนถึง พ.ศ. ๒๔๓๑ และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

ประเพณีวันเข้าพรรษา

"เข้าพรรษา" แปลว่า "พักฝน" หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่งระหว่างฤดูฝน พระพุทธเจ้าจึงทรงวางระเบียบการจำพรรษาให้ พระภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด ๓ เดือน ในฤดูฝน คือ เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี เรียกว่า "บุริมพรรษา"

ประเพณีวันออกพรรษา

ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกว่าอย่างหนึ่งว่า "วันปวารณา" หรือ "วันมหาปวารณา" คือวันที่พระสงฆ์ทำปวารณากรรม คือเปิดโอกาสให้ เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนกันด้วยเมตตาจิตได้ เมื่อได้เห็นได้ฟังหรือสงสัย ในพฤติกรรมของกันและกัน

ประเพณีบุญมหากรรม

กฐินมีกำหนดระยะเวลาถวาย จะถวายตลอดไปเหมือนผ้าชนิดอื่นมิได้ ระยะเวลาสั้นมีเพียง ๑ เดือนคือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันเพ็ญเดือน ๑๒) ระยะเวลาเรียกว่า กฐินกาล คือ ระยะเวลา ทอดกฐิน หรือ เทศกาลทอดกฐิน

แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ (มูลวัว)	นายเที่ยงธรรม ทับท่อม	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด
๒	ไตรโคเดอร์มา	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว
๓	ปุ๋ยมูลไส้เดือน	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การทำกระเป่าจากกระจูด	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด
๒	การทำตะกร้าหวาย	หมู่ที่ ๕ บ้านแหลมดิน	หมู่ที่ ๕ บ้านแหลมดิน
๓	ผ้าบาติก	นางสาวสร้อยพรณ์ เหมะช่วย	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว
๔	การสานแข่งจากพลาสติก	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว
๕	การทำหมวกจากกระจูด	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว

ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การทำกล้วยเล็บมือนางอบ	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด
๒	การทำปลาตุ๋นแดดเดียว	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด
๓	การทำเครื่องแกง	หมู่ที่ ๗ บ้านสวนสมบูรณ์	หมู่ที่ ๗ บ้านสวนสมบูรณ์
๔	การทำกะหรี่ปั๊บ	หมู่ที่ ๘ บ้านควนผาสูก	หมู่ที่ ๘ บ้านควนผาสูก
๕	การทำเห็ดฟาง	นายศักดิ์สิทธิ์ ศักดิ์สงค์	หมู่ที่ ๘ บ้านควนผาสูก

ด้านการแพทย์แผนไทย

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การกวาดยาเด็ก ปัดเป่า เริม พิษงู	นายพู่ ฉิมพลีศิริ	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด
๒	การนวดแพทย์แผนไทย	นายมน โน แพระสิทธิ์	หมู่ที่ ๓ บ้านในดวด
๓	การกวาดยาเด็ก ปัดเป่า เริม พิษงู	นายवास สกุนา	หมู่ที่ ๔ บ้านดอนแค
๔	การนวดแพทย์แผนไทย	นางลัดดา ชูทอง	หมู่ที่ ๒ บ้านดวด

ด้านศิลปกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	เรือใบโบราณ	นายบุญพบ นาคแก้ว	หมู่ที่ ๖ บ้านหนองบัว
๒	การตีกลองยาว	นายปรีชา ขนาบแก้ว	หมู่ที่ ๔ บ้านดอนแค

ด้านภาษาและวรรณกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ตำนานพื้นบ้าน	นายวินัย แก้วอ่อน	หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว
๒	สอนรำกลองยาว	นายปรีชา ขนาบแก้ว	หมู่ที่ ๔ บ้านดอนแค

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา	นายสุทิน ช่วยคง	หมู่ที่ ๔ บ้านดอนแค
๒	พิธีกรรมทางศาสนา	นายประสิทธิ์ มุสิกะ	หมู่ที่ ๔ บ้านดอนแค

ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำหมวกจากกระจูด
หมู่ที่ ๑ บ้านนาจันซิว ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร



ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม



นายบุญพบ นาดแก้ว หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ผู้ถ่ายทอดความรู้ เรือใบโบราณ และนายปรีชา ชนบทแก้ว หมู่ที่ 4 บ้านดอนแค ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ผู้ถ่ายทอดความรู้ การตีกลองยาว เป็นการแสดงศิลปะพื้นบ้านของตำบลสวนแตง



ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม



หมู่ที่ 3 บ้านในดวด ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นผู้มีความรู้ด้านหัตถกรรมการทำกระเป๋จากกระจูด หมู่ที่ 1 บ้านนาจันซิว เป็นผู้มีความรู้ด้านการสานแข่งจากพลาสติก และการทำหมวกจากกระจูด เป็นภูมิปัญญาที่ทำคุณประโยชน์และให้ความรู้ ด้านการทำกระเป๋ ทำหมวก และสานแข่งจากพลาสติก ฯลฯ แก่ผู้ที่สนใจ



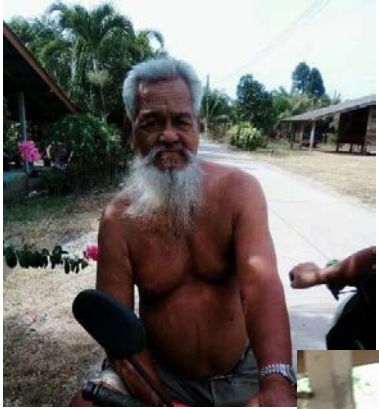
**ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ปราชญ์ชาวบ้าน**



องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง
134 หมู่ที่ 1 ต.สวนแตง อ.ละแม จ.ชุมพร
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทรศัพท์ 077 979 216



ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทย (หมอพื้นบ้าน)



นายมน แพร่สิทธิ์ อายุ 78 ปี หมู่ที่ 3 บ้านในควด เป็นผู้มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์พื้นบ้าน ถ่ายทอดความรู้ด้านสมุนไพรไทย และवासสฤดา อายุ 75 ปี หมู่ที่ 4 บ้านดอนแด เป็นผู้มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์พื้นบ้าน ด้านการกวาดยาเด็ก ปิดเป่า เริม พิษงู ฯลฯ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตร



นายเที่ยงธรรม ทับท่อม หมู่ที่ 3 ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นผู้มีรู้ด้านการเกษตร โดยทำปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ (มูลวัว) และปุ๋ยจากมูลไส้เดือน และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านเกษตรแบบพอเพียง



ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร (การแปรรูปอาหาร)



หมู่ที่ 2 บ้านควด ตำบลสวนแตง เป็นผู้มีรู้ด้านการทำกล้วยเล็บมือนางอบ หมู่ที่ 3 บ้านในควด เป็นผู้มีรู้ด้านการทำปลาตุ๋นเคดเคเดียว หมู่ที่ 7 บ้านสวนสมบูรณ์ เป็นผู้มีรู้ด้านการทำเครื่องแกง หมู่ที่ 8 บ้านควนผาสุก เป็นผู้มีรู้ด้านการทำกะทรีปีบ เป็นภูมิปัญญาที่ทำคุณประโยชน์และให้ความรู้ ด้านอาหารแก่ผู้ที่สนใจ

แผนที่เส้นทางภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลสวนแตง

หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว



หมู่ที่ 9 บ้านทะเลงาม



หมู่ที่ 3 บ้านโนนดวด



บ้านนายปรีชา
ม. 4 บ้านดอนแค



บ้านนางคล้าย รอดศรี
ม. 4 บ้านดอนแค



โรงเรียนบ้านดอนแค



วัดดอนแค



ไปหลังสวน

ไปท่าชนะ

บ้านนายมน โอปประสิทธิ์
ม. 3 บ้านโนนดวด



วัดดวด



หมู่ที่ 2 บ้านดวด



โรงเรียนบ้านดวด



หมู่ที่ 5 บ้านแหลมดิน



ไปชุมพร

ไปสุราษฎร์ธานี

อบต.สวนแตง



แยกนาเงินข้าว

หมู่ที่ 1 บ้านนาเงินข้าว



หมู่ที่ 8 บ้านควนผาสุก



วัดสวนสมบูรณ์



โรงเรียนสวนสมบูรณ์



หมู่ที่ 7 บ้านสวนสมบูรณ์



ไปบ้านสวนสมบูรณ์